

Nazwa kwalifikacji: **Organizacja robót związanych z budową i eksploatacją sieci gazowych**
 Oznaczenie kwalifikacji: **B.23**
 Wersja arkusza: **X**

B.23-X-16.05 Czas trwania egzaminu: **60 minut**

EGZAMIN POTWIERDZAJĄCY KWALIFIKACJE W ZAWODZIE
Rok 2016
CZEŚĆ PISEMNA

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 13 stron. Ewentualny brak stron lub inne usterki zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego.
2. Do arkusza dołączona jest KARTA ODPOWIEDZI, na której w oznaczonych miejscach:
  - wpisz oznaczenie kwalifikacji,
  - zamaluj kratkę z oznaczeniem wersji arkusza,
  - wpisz swój numer PESEL*,
  - wpisz swoją datę urodzenia,
  - przyklej naklejkę ze swoim numerem PESEL.
3. Arkusz egzaminacyjny zawiera test składający się z 40 zadań.
4. Za każde poprawnie rozwiązane zadanie możesz uzyskać 1 punkt.
5. Aby zdać część pisemną egzaminu musisz uzyskać co najmniej 20 punktów.
6. Czytaj uważnie wszystkie zadania.
7. Rozwiązania zaznaczaj na KARCIE ODPOWIEDZI długopisem lub piórem z czarnym tuszem/atramentem.
8. Do każdego zadania podane są cztery możliwe odpowiedzi: A, B, C, D. Odpowiada im następujący układ kratek w KARCIE ODPOWIEDZI:

A	B	C	D
---	---	---	---

9. Tylko jedna odpowiedź jest poprawna.
10. Wybierz właściwą odpowiedź i zamaluj kratkę z odpowiadającą jej literą – np., gdy wybrałeś odpowiedź „A”:

■	B	C	D
---	---	---	---

11. Staraj się wyraźnie zaznaczać odpowiedzi. Jeżeli się pomylisz i błędnie zaznaczysz odpowiedź, otocz ją kółkiem i zaznacz odpowiedź, którą uważasz za poprawną, np.

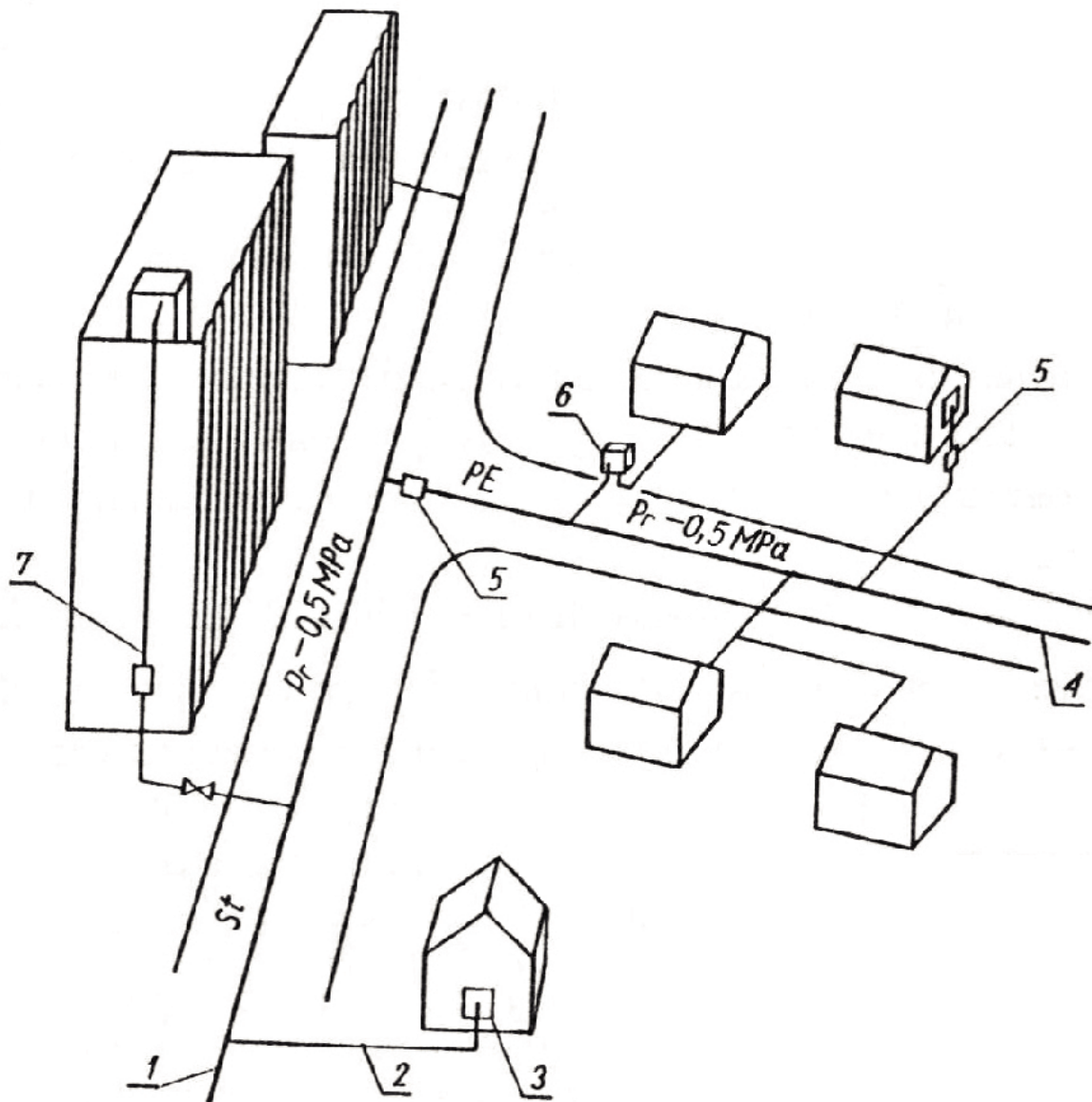
⊙ ■	B	C	■
-----	---	---	---

12. Po rozwiązaniu testu sprawdź, czy zaznaczyłeś wszystkie odpowiedzi na KARCIE ODPOWIEDZI i wprowadziłeś wszystkie dane, o których mowa w punkcie 2 tej instrukcji.

Pamiętaj, że oddajesz przewodniczącemu zespołu nadzorującego tylko KARTĘ ODPOWIEDZI.

Powodzenia!

* w przypadku braku numeru PESEL – seria i numer paszportu lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość

Zadanie 1.

Ze względu na materiał i wysokość ciśnienia gazociąg, oznaczony numerem 1 na przedstawionym rysunku, należy zaliczyć do gazociągów

- A. stalowych, niskiego ciśnienia.
- B. stalowych, średniego ciśnienia.
- C. polietylenowych, niskiego ciśnienia.
- D. polietylenowych, średniego ciśnienia.

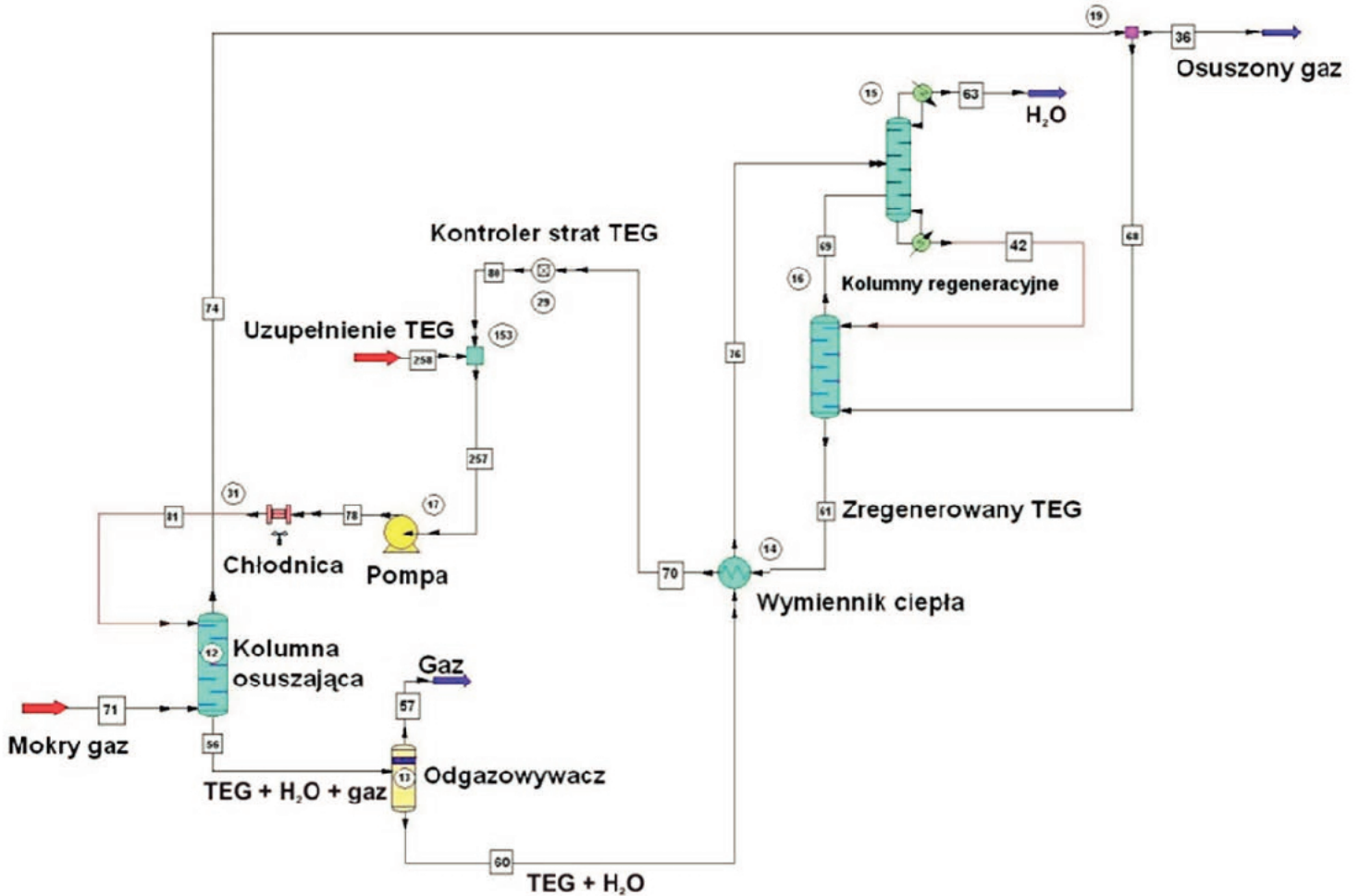
Zadanie 2.

Gazociągi, dla których szerokość stref kontrolowanych zależy zarówno od ciśnienia, jak i od średnicy, są gazociągami stalowymi

- A. wysokiego ciśnienia.
- B. podwyższonego średniego ciśnienia.
- C. lub polietylenowych średniego i niskiego ciśnienia.
- D. lub polietylenowych, średniego podwyższonego i średniego ciśnienia.

Zadanie 3.

Który proces technologiczny związany z uzdatnianiem gazu ziemnego przedstawiony jest na schemacie?

- A. Osuszanie gazu.
- B. Nawanianie gazu.
- C. Odgazolinowanie gazu.
- D. Pomiar parametrów gazu.

Zadanie 4.

Na podstawie przedstawionego fragmentu opisu technicznego projektu wykonawczego przebudowy gazociągu niskiego ciśnienia określ minimalną szerokość wykopu.

- A. 0,50 m
- B. 0,75 m
- C. 1,00 m
- D. 1,50 m

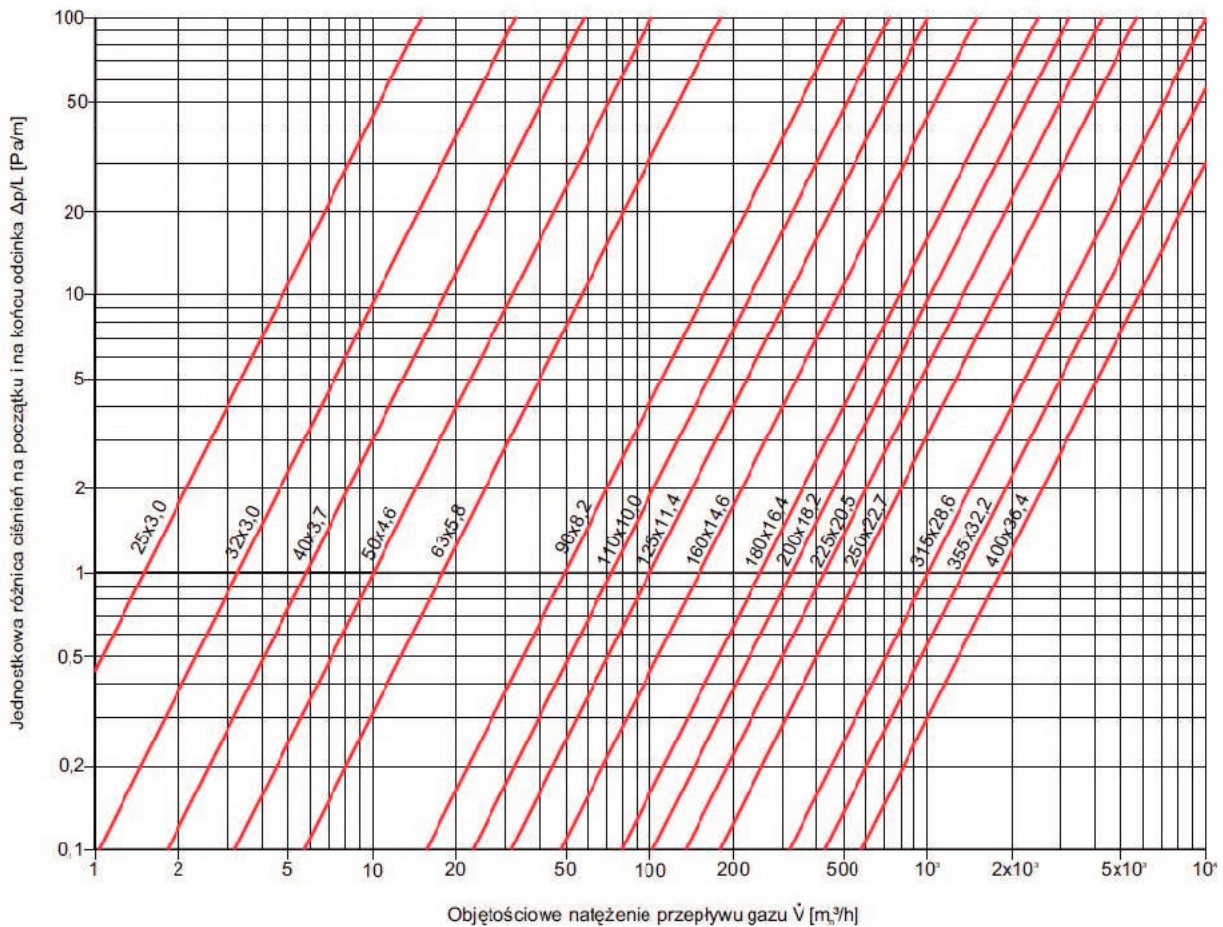
Wykop należy wykonać ręcznie. Głębokość ułożenia gazociągu wynosi 1,0 m do rzędnej terenu docelowego. W miejscach wykonania połączenia z istniejącą siecią należy wykonać wykop montażowy (1,5 x 1,0 m) o głębokości ok. 0,5 m poniżej dna rury. Szerokość wykopu powinna być nie mniejsza niż 0,50 m, z poszerzeniem szerokości na łukach o 50%. Podłoże pod gazociąg wykonać z piasku, ok. 10 cm grubości. Przewód należy obsypać piaskiem do 30 cm ponad wierzch rury.

Zadanie 5.

Korzystając z przedstawionego nomogramu oblicz spadek ciśnienia dla gazociągu niskiego ciśnienia o średnicy DN 90, o długości obliczeniowej 100 m i przepływie obliczeniowym gazu $70 \text{ m}^3/\text{h}$.

Nomogram doboru średnic rurociągów gazowych niskiego ciśnienia PE 100, SDR 11

- A. 20 Pa
- B. 200 Pa
- C. 2 000 Pa
- D. 20 000 Pa

Zadanie 6.

Po protokolarnym przekazaniu terenu budowy odpowiedzialność za budowany gazociąg ponosi

- A. inwestor.
- B. projektant.
- C. koordynator.
- D. kierownik budowy.

Zadanie 7.

Którą jednostkę miary należy wpisać w miejscu znaku zapytania w przedstawionym przedmiarze robót związanych z budową sieci gazowej?

Lp.	Podstawa	Opis i wyliczenia	j.m.	Poszcz	Razem
18 d.4	KNR-W 2-19 0209-08 analogia	Włączenie do istniejącej sieci gazowej przy użyciu obejmy do nawiercania DN160 z króćcem DN63 2	kpl. kpl.	 2.000	
				RAZEM	2.000
19 d.4	KNR-W 2-19 0302-08	Łączenie rur z polietylenu o śr. nom. 160 mm metodą zgrzewania czółowego 10	poł. poł.	 10.000	
				RAZEM	10.000
20 d.4	KNR-W 2-19 0119-04	Rury ochronne PE 100 SDR11, o śr. nom. 280 mm 14	m m	 14.000	
				RAZEM	14.000
21 d.4	KNR-W 2-19 0102-01	Oznakowanie trasy gazociągu ułożonego w ziemi taśmą z tworzywa sztucznego 61	m m	 61.000	
				RAZEM	61.000
22 d.4	KNR-W 2-19 0134-02	Oznakowanie trasy gazociągu na słupku stalowym – tablice orientacyjne 5	kpl. kpl.	 5.000	
				RAZEM	5.000
23 d.4	KNR 2-19 0132-02	Próba pneumatyczna wytrzymałości i szczelności gazociągów wysokiego ciśnienia – nakłady na 1 km 0.061	 ?	 0.061	
				RAZEM	0.061

- A. m
- B. km
- C. poł.
- D. kpl.

Zadanie 8.

Monter, podczas zabezpieczania kabli energetycznych przechodzących przez wykop, w którym układany będzie gazociąg, powinien być wyposażony w następujące środki ochrony indywidualnej:

- A. buty gumowe i rękawice gumowe.
- B. buty dielektryczne i rękawice gumowe.
- C. rękawice dielektryczne i buty gumowe.
- D. buty dielektryczne i rękawice dielektryczne.

Zadanie 9.

W przypadku prowadzenia robót w terenie dostępnym dla osób postronnych wykop pod gazociąg należy zabezpieczyć, stosując ogrodzenie

- A. albo szczelne zakrycie wykopu i umieszczenie napisów ostrzegawczych.
- B. albo umieszczenie napisów ostrzegawczych i drabiny w wykopie.
- C. i umieszczenie napisów ostrzegawczych oraz szczelne zakrycie wykopu.
- D. i szczelne zakrycie wykopu albo drabinę w wykopie.

Zadanie 10.

Aby budowany gazociąg **nie wymagał** wykonania podsypki na dnie wykopu, powinien być wykonany z rur

- A. PE 100.
- B. PE 100 RC.
- C. stalowych przewodowych.
- D. stalowych przewodowych z warstwą epoksydową.

Zadanie 11.

Elementem zapewniającym trwałe przerwanie ciągłości elektrycznej gazociągu stalowego wysokiego ciśnienia jest

- A. monoblok izolacyjny.
- B. elektroda magnezowa.
- C. stacja ochrony katodowej.
- D. punkt pomiarów elektrycznych.

Zadanie 12.

Aby zlikwidować lub zminimalizować owalizację rury polietylenowej, podczas zgrzewania elektrooporowego należy zastosować

- A. skrobak.
- B. centrownik.
- C. cyklinę obwiedniową.
- D. klucz dynamometryczny.

Zadanie 13.

Podczas zgrzewania doczołowego kolejnymi czynnościami technologicznymi, bezpośrednio przed wyjęciem rury ze szczęk maszyny, wypełnieniem karty kontroli zgrzewu doczołowego i oznakowaniem zgrzewu, są:

- A. wysunięcie płyty grzejnej i dostudzenie zgrzewu do temperatury otoczenia.
- B. obniżenie ciśnienia do zera i dostudzenie zgrzewu do uzyskania jego pełnej wytrzymałości.
- C. dosunięcie końców rur do płyty grzewczej i utrzymanie ciśnienia docisku do chwili uzyskania wypływki na całym obwodzie.
- D. zmniejszenie siły docisku i dogrzewanie końców łączonych rur przez okres wymagany tabelą parametrów procesu zgrzewania.

Zadanie 14.

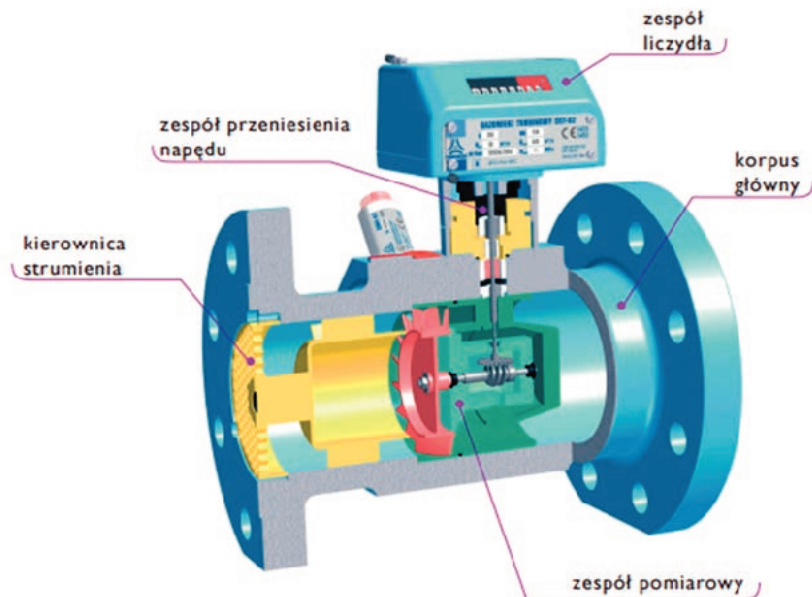
W punktach gazowych zalecane do stosowania są gazomierze

- A. miechowe i rotorowe.
- B. rotorowe i turbinowe.
- C. rotorowe i ultradźwiękowe.
- D. kryzowe i ultradźwiękowe.

Zadanie 15.

Na schemacie przedstawiono budowę gazomierza przemysłowego typu

- A. wirowego.
- B. rotorowego.
- C. turbinowego.
- D. zwężkowego.

Zadanie 16.

W przypadku, gdy z jednego przyłącza gazowego zasilany jest więcej niż jeden budynek jednorodzinny, oprócz kurka głównego należy zastosować odrębne

- A. elastyczne przewody impulsowe z materiałów niezapalnych.
- B. reduktory ciśnienia gazu, zmniejszające ciśnienie gazu dla każdego z tych budynków.
- C. zawory wydmuchowe, o przepustowości instalacji zewnętrznej każdego z budynków.
- D. zawory niebędące kurkami głównymi, odcinające dopływ gazu do każdego z tych budynków.

Zadanie 17.

Rozliczając roboty związane z budową gazociągu na podstawie kosztorysu powykonawczego, należy sporządzić

- A. obmiar robót.
- B. przedmiar robót.
- C. Szczegółową Specyfikację Techniczną.
- D. Specyfikację Istotnych Warunków Zamówienia.

Zadanie 18.

Kiedy należy poddać powłoki izolacyjne wykonane na gazociągu stalowym badaniom szczelności za pomocą poroskopu wysokonapięciowego?

- A. Po jego zasypaniu.
- B. Przed jego zasypaniem.
- C. W trakcie końcowego odbioru technicznego.
- D. Po wykonaniu próby wytrzymałości i szczelności.

Zadanie 19.

Na podstawie tabliczki informacyjnej przedstawionej na rysunku wskaż odległość mierzoną prostopadłe do tabliczki, w której zamontowano kurek główny.

- A. 3,2 m
- B. 3,6 m
- C. 4,5 m
- D. 6,0 m

Zadanie 20.

Przed przeprowadzeniem odbioru technicznego gazociąg z polietylenu o maksymalnym ciśnieniu roboczym (MOP) do 1 MPa włącznie należy poddać próbie

- A. tylko szczelności pneumatycznej.
- B. tylko wytrzymałości hydrostatycznej.
- C. łącznej wytrzymałości i szczelności pneumatycznej.
- D. łącznej wytrzymałości i szczelności hydrostatycznej.

Zadanie 21.

Protokół końcowy z przeprowadzenia próby szczelności gazociągu średniego ciśnienia powinny podpisać następujące osoby:

- A. projektant, przedstawiciel użytkownika, inspektor nadzoru.
- B. przedstawiciel użytkownika, kierownik budowy, projektant.
- C. kierownik budowy, inspektor nadzoru, przedstawiciel użytkownika.
- D. monter prowadzący, inspektor nadzoru, przedstawiciel użytkownika.

Zadanie 22.

Pierwszą czynnością, którą powinien wykonać monter zabezpieczając antykorozyjnie złącze spawane na gazociągu metodą rękawa termokurczliwego, jest

- A. ogrzanie rury i spoiny do temperatury $60 \div 70^{\circ}\text{C}$.
- B. przeprowadzenie badania defektoskopem iskrowym.
- C. nałożenie na powierzchnię rury i spoiny podkładu gruntującego.
- D. oczyszczenie spoiny i strefy przyspoinowej ze zgorzeliwy żużla, pyłu i kurzu.

Zadanie 23.

Oświadczenie o wykonaniu robót zgodnie z projektem, warunkami pozwolenia na budowę, warunkami technicznymi oraz doprowadzeniu do należytego stanu i porządku terenu budowy przy odbiorze końcowym budowy gazociągu zobowiązany jest złożyć

- A. inwestor.
- B. brygadzysta.
- C. inspektor nadzoru.
- D. kierownik budowy.

Zadanie 24.

Ustal na podstawie przedstawionego przedmiaru robót, ile punktów charakterystycznych zaplanowano na trasie gazociągu.

Lp.	Podstawa	Opis i wyliczenia	Jm.	Poszcz.	Razem
1.	KNR-W 2-19 0209-08	Włączenie do istniejącej sieci gazowej przy użyciu obejmy do nawiercania DN160 z króćcem DN63	kpl.	2.000	
				RAZEM	2.000
2.	KNR-W 2-19 0302-08	Łączenie rur z polietylenu o śr. nom. 160 mm metodą zgrzewania czołowego	szt.	10.000	
				RAZEM	10.000
3.	KNR-W 2-19 0119-04	Rury ochronne PE 100 SDR11, o śr. nom. 280 mm	m	14.000	
				RAZEM	14.000
4.	KNR-W 2-19 0102-01	Oznakowanie trasy gazociągu ułożonego w ziemi taśmą z tworzywa sztucznego	m	61.000	
				RAZEM	16.000
5.	KNR-W 2-19 0134-02	Oznakowanie trasy gazociągu na słupku stalowym – tablice orientacyjne	kpl.	5.000	
				RAZEM	5.000
6.	KNR 2-19 0132-02	Próba pneumatyczna wytrzymałości i szczelności gazociągów – nakłady na 1 km	km	0.061	
				RAZEM	0.061

- A. 2 punkty.
- B. 5 punktów.
- C. 10 punktów.
- D. 61 punktów.

Zadanie 25.

Urządzenie stanowiące wyposażenie stacji gazowej, przedstawione na rysunku, jest

- A. filtrem gazu.
- B. reduktorem-monitorem.
- C. zaworem bezpieczeństwa.
- D. zaworem szybkozamykającym.

Zadanie 26.

Zbiornik niskiego ciśnienia, w którym magazynowany jest biogaz, powinien być wyposażony w aparaturę pomiarową, którą jest

- A. reduktor.
- B. manometr.
- C. zawór pływakowy.
- D. zawór szybkozamykający.

Zadanie 27.

Jeżeli na szkicu zgrzewów gazociągu polietylenowego oznaczono kształtkę jako TT, to oznacza, że podczas jego budowy zastosowano trójnik

- A. redukcyjny.
- B. siodłowy z nawiertką.
- C. siodłowy do balonowania.
- D. z odejściem kołnierзовym.

Zadanie 28.

Przy odpowietrzaniu i napełnianiu gazociągu niskiego ciśnienia wartość ciśnienia gazu, mierzonego na kolumnie odpowietrzającej, powinna wynosić maksimum

- A. 10 kPa
- B. 25 kPa
- C. 60 kPa
- D. 90 kPa

Zadanie 29.

Który wymóg dotyczący odpowietrzenia i napełniania odcinka gazociągu PE średniego ciśnienia jest fałszywy?

- A. W strefie ochronnej nie wolno używać otwartego ognia oraz prowadzić innych prac.
- B. W przypadku stwierdzenia nieszczelności na napełnianym gazociągu należy wstrzymać jego napełnianie.
- C. Należy kontrolować obecność osób postronnych w strefie zagrożenia wybuchem wokół przewodu odpowietrzającego.
- D. W trakcie wykonywania czynności odpowietrzania i napełniania gazociągu można na nim równocześnie prowadzić inne prace eksploatacyjne.

Zadanie 30.

Ile wynosi minimalne stężenie gazu ziemnego w mieszaninie z powietrzem, powyżej którego **nie wolno** w pomieszczeniach stacji gazowej prowadzić prac spawalniczych?

- A. 2% DGW
- B. 5% DGW
- C. 10% DGW
- D. 40% DGW

Zadanie 31.

System ciśnieniowego bezpieczeństwa w stacji gazowej powinien zadziałać automatycznie, aby nie dopuścić do przekroczenia wartości maksymalnego ciśnienia

- A. roboczego na wejściu do stacji.
- B. roboczego na wyjściu ze stacji.
- C. przypadkowego na wyjściu ze stacji.
- D. przypadkowego na wejściu do stacji.

Zadanie 32.

Pomieszczenia sprężarek w tłoczni gazu **nie muszą** być wyposażone w system

- A. wykrywania tlenu.
- B. wentylacji naturalnej.
- C. sygnalizacji pożarowej.
- D. awaryjnej wentylacji mechanicznej.

Zadanie 33.

Które z czynności wymienionych w tabeli należy wykonywać przed przystąpieniem do prac prowadzonych w pomieszczeniu nawianialni oraz przy urządzeniach do nawaniania gazu ziemnego?

- A. 1, 2, 3
- B. 1, 3, 5
- C. 2, 3, 4
- D. 2, 3, 5

1.	Przewietrzyć pomieszczenie.
2.	Wyłączyć zasilanie w energię elektryczną.
3.	Sprawdzić poziom stężenia gazu w miejscu pracy.
4.	Uzyskać ustne polecenie na pracę gazoniebezpieczną.
5.	Uzyskać pisemne polecenie na wykonanie pracy gazoniebezpiecznej.

Zadanie 34.

Którą metodą należy przeprowadzić kontrolę szczelności gazociągów, jeżeli powinna się ona charakteryzować liniowością pomiaru, dużą szerokością objętej kontrolą powierzchni oraz wysoką czułością stosowanego przyrządu wykrywającego obecność gazu ziemnego?

- A. Wizualną.
- B. Punktową.
- C. Dywanową.
- D. Termowizyjną.

Zadanie 35.

Z opisu wynika, że rurociąg zostanie poddany renowacji metodą

- A. Consplit.
- B. Sliplining.
- C. Pipe-bursting.
- D. Compact Pipe.

Renowacja metodą ciasnego pasowania, w wyniku której powstanie strukturalnie niezależny rurociąg, o jakości i trwałości nowej rury PE. Rura w zredukowanej fabrycznie formie zostanie wprowadzana do istniejącego gazociągu poprzez studzienki przy użyciu wciągarki linowej.

Zadanie 36.

W przypadku wykonywania prac gazoniebezpiecznych na sieci gazowej w miejscu, gdzie wykonywane są prace przez pracowników zatrudnionych przez różnych pracodawców, dopuszczający powinien wyznaczyć

- A. koordynatora.
- B. poleceniodawcę.
- C. inspektora nadzoru.
- D. kierownika budowy.

Zadanie 37.

Wskaż dwie pierwsze czynności spośród zamieszczonych w tabeli, które należy wykonać w kolejności technologicznej, w celu przeprowadzenia renowacji gazociągu metodą reliningu luźnego?

- A. 2 i 1
- B. 5 i 3
- C. 4 i 1
- D. 1 i 5

1.	Inspekcja telewizyjna
2.	Wykonanie próby szczelności
3.	Zamknięcie dopływu gazu, odgazowanie gazociągu i przyłączy
4.	Oczyszczenie gazociągu głównego, określenie trasy przebiegu gazociągu
5.	Wykonanie wykopów, odsłonięcie końców odcinka gazociągu podlegającego renowacji, odsłonięcie wszystkich elementów sieci

Zadanie 38.

Przedstawiony na zdjęciu samochód wykorzystywany jest do wykrywania nieszczelności gazociągu metodą

- A. punktową.
- B. pośrednią.
- C. dywanową.
- D. szpilkowania.

Zadanie 39.

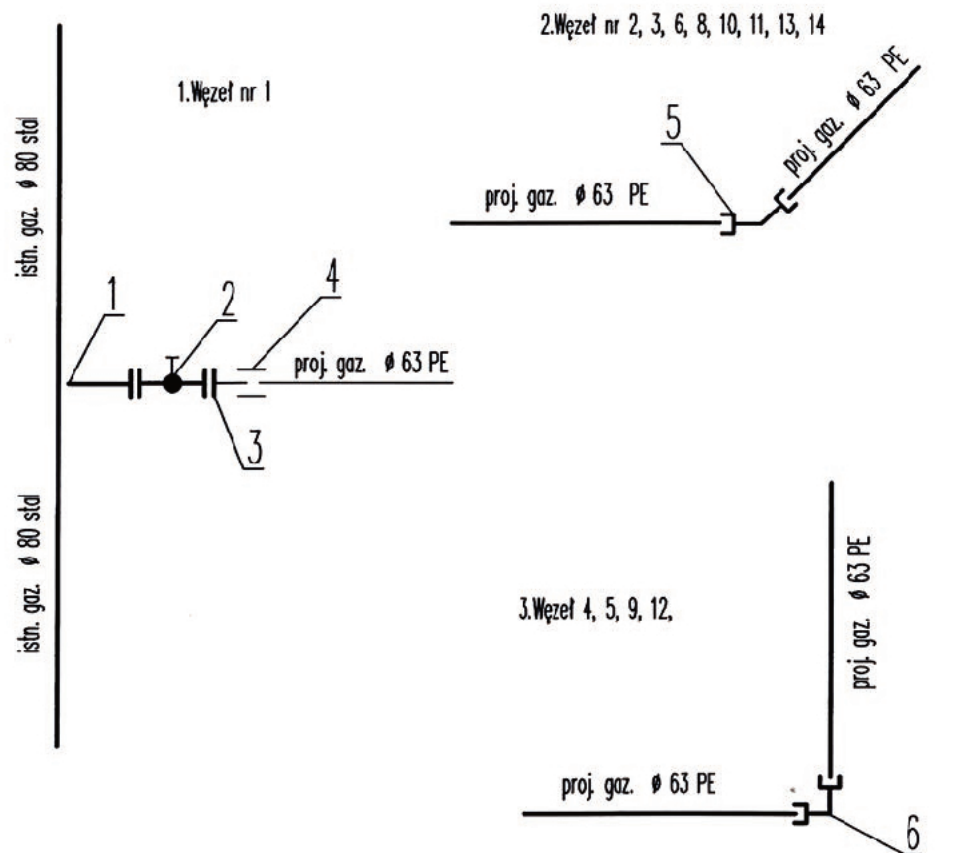
Która z wymienionych czynności kończy ostatecznie działania związane z naprawą uszkodzonego gazociągu polietylenowego?

- A. Zdemontowanie obejścia oraz założenie zaślepki za zaworami.
- B. Naprawienie połączenia drutu identyfikacyjnego w przypadku jego przerwania.
- C. Zasypanie wykopów i doprowadzenie terenu w miejscu awarii do stanu pierwotnego.
- D. Sprawdzenie szczelności naprawionego odcinka gazociągu ciśnieniem roboczym panującym w przewodzie.

Zadanie 40.

Na podstawie przedstawionego szkicu powykonawczego odcinka sieci gazowej ustal liczbę króćców kołnierzowych, które zostały wmontowane w węźle nr 1.

- A. 1 króciec.
- B. 2 króćce.
- C. 3 króćce.
- D. 4 króćce.

OZNACZENIA:

- 1. Króciec z kołnierzem (wspawany) $\varnothing$ 50 – 1 szt.
- 2. Zasuwa kołnierzowa $\varnothing$ 50 – 1 szt.
- 3. Króciec z kołnierzem 63/50 z PE – 1 szt.
- 4. Mufa elektrooporowa $\varnothing$ 63 PE – 1 szt.
- 5. Kolano $\varnothing$ 63 elektoporowe < 45 st. W 45 – 8 szt.
- 6. Kolano $\varnothing$ 63 elektoporowe < 90 st. W 90 – 4 szt.
- 7. Zaślepka $\varnothing$ 63 z PE KK – 1 szt.

